

УДК 7.038.42'06

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-2-19>

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

кандидат психологічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, Волинський національний університет імені Лесі Українки, вул. Ковельська, 15, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43000

ORCID: 0000-0001-9935-6645

Цзіньмяо ЧЖАН

магістр образотворчого мистецтва, Волинський національний університет імені Лесі Українки, вул. Ковельська, 15, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43000

ORCID: 0009-0000-6163-7185

Бібліографічний опис статті: Прокопович, Т., Чжан, Цзіньмяо (2025). Мінімалізм як ключова тенденція та творчий стиль у сфері сучасного мистецтва. *Fine Art and Culture Studies*, 3-2, 142–149, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-2-19>

МІНІМАЛІЗМ ЯК КЛЮЧОВА ТЕНДЕНЦІЯ ТА ТВОРЧИЙ СТИЛЬ У СФЕРІ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Мінімалізм є однією з найвпливовіших і значущих тенденцій сучасного мистецтва. Він виник у Європі на початку 20 століття, поступово набувши поширення в різних художніх практиках. Його поява започаткувала нові концептуальні підходи у живописі, скульптурі, архітектурі, інсталяції, дизайні, а також у літературі та інших формах мистецького вираження.

Основною концепцією мінімалізму є принцип «менше – це більше», що передбачає радикальне спрощення форм, кольорів і матеріалів. Такий підхід зумовлює усунення декоративних елементів і наративних складників, акцентуючи увагу на чистоті вираження та суттєвих характеристиках художньої онтології.

Мінімалістичні твори здебільшого базуються на використанні геометричних форм, обмеженої палітри кольорів, промислових матеріалів, а також таких прийомів, як повторення та впорядковане розміщення елементів. Ці засоби створюють візуальну мову, що вирізняється відчуттям порядку та структурованості. Водночас мінімалізм підкреслює значення інтерактивного досвіду, який виникає у взаємодії твору, простору та глядача, розмиваючи межі між мистецтвом і повсякденним життям.

На рівні художньої цінності мінімалізм не лише кидає виклик традиційним естетичним парадигмам, а й спонукає до глибинного осмислення природи мистецтва як такого. Він відображає прагнення людини до духовної чистоти та оновлених форм сприйняття в умовах постіндустріальної епохи.

У цьому дослідженні проаналізовано еволюцію та значення мінімалізму в контексті сучасного мистецтва, а також окреслено особливості його застосування в актуальних художніх практиках.

Мета статті: проаналізувати зовнішнє вираження та внутрішні форми мінімалізму на різних художніх рівнях, визначити особливості застосування та вплив мінімалізму в різних сферах художньої естетики.

Методи дослідження. Методологічна основа дослідження базується на міждисциплінарному підході, що поєднує мистецтвознавчий, історико-культурний, порівняльно-аналітичний та методи.

Мистецтвознавчий аналіз використано для дослідження стилістичних характеристик творів мінімалізму у живописі, скульптурі, дизайні та інсталяції. Особлива увага приділяється аналізу художніх засобів, таких як геометричність форм, обмежена кольорова палітра, повторюваність елементів, матеріальність та просторовість.

Історико-культурний метод дозволив простежити витоки та етапи розвитку мінімалізму як художнього напрямку, від його ранніх проявів у європейському мистецтві початку XX століття до трансформацій у постіндустріальному та постмодерному контекстах.

Загалом, поєднання кількох методів надало змогу дослідити філософсько-естетичну сутність мінімалізму як стилю, що продовжує активно трансформуватись у межах сучасного мистецтва.

Наукова новизна дослідження полягає у всебічному міждисциплінарному підході до аналізу впливу мінімалістичного мистецтва в контексті сучасного мистецтва. У фокусі аналізу – живопис, скульптура, дизайн, архітектура та інші сфери.

Висновки: мінімалізм у сучасному мистецтві не тільки відображається у формі, кольорі та просторі, але, що більш важливо, є культурним символом. Мінімалізм – це комплекс формальних експериментів, філософських спекуляцій та культурного діалогу.

Ключові слова: мистецтво, мінімалізм, інсталяція, художник, мистецтво, пластичне мистецтво, культурна презентація.

Tetiana PROKOPOVYCH

PhD in Psychology, Associate Professor, Head of the Fine Arts Department, Lesya Ukrainka Volyn National University, 15 Kovel'ska St, Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43000

ORCID: 0000-0001-9935-6645

Jinmiao ZHANG

Master's student of the Fine Arts Department, Lesya Ukrainka Volyn National University, 15 Kovel'ska St, Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43000

ORCID: 0009-0000-6163-7185

To cite this article: Prokopovych, T., Zhang, Jinmiao (2025). Minimalizm yak kliuchova tendentsiia ta tvorchyi styl u sferi suchasnoho mystetstva [Minimalism as a key trend and creative style in the sphere of contemporary art]. *Fine Art and Culture Studies*, 3-2, 142–149, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-2-19>

MINIMALISM AS A KEY TREND AND CREATIVE STYLE IN THE SPHERE OF CONTEMPORARY ART

Minimalism is one of the most influential and significant trends in contemporary art. It emerged in Europe in the early 20th century and gradually spread across various artistic practices. Its appearance marked the beginning of new conceptual approaches in painting, sculpture, architecture, installation, design, as well as in literature and other forms of artistic expression.

The core concept of minimalism is the principle of «less is more,» which involves a radical simplification of forms, colors, and materials. This approach leads to the elimination of decorative elements and narrative components, emphasizing the purity of expression and essential characteristics of artistic ontology.

Minimalist works are largely based on the use of geometric forms, a limited color palette, industrial materials, and such techniques as repetition and orderly arrangement of elements. These tools create a visual language distinguished by a sense of order and structure. At the same time, minimalism emphasizes the importance of interactive experience arising from the interplay between the artwork, space, and viewer, blurring the boundaries between art and everyday life.

On the level of artistic value, minimalism not only challenges traditional aesthetic paradigms but also prompts profound reflection on the very nature of art. It reflects humanity's pursuit of spiritual purity and renewed forms of perception in the post-industrial era.

This study analyzes the emergence, evolution, and significance of minimalism in the context of contemporary art and outlines the features of its application in current artistic practices.

The aim of the article is to analyze both the external expression and internal forms of minimalism on various artistic levels, and to define the specifics of its application and influence across different spheres of artistic aesthetics.

Research Methods. The methodological framework of the study is based on an interdisciplinary approach that combines art criticism, historical-cultural, comparative-analytical, and phenomenological methods.

Artistic analysis is used to examine the formal and stylistic characteristics of minimalist works in painting, sculpture, design, architecture, and installation. Special attention is paid to the analysis of artistic tools such as geometric forms, limited color palettes, repetition, materiality, and spatial qualities.

The historical-cultural method made it possible to trace the origins and stages of development of minimalism as an artistic movement, from its early manifestations in early 20th-century European art to its transformations in post-industrial and postmodern contexts. The study explores the socio-cultural prerequisites for the emergence of the style and its connection with the philosophical ideas of modernism and conceptualism.

The comparative-analytical method is applied to juxtapose minimalism with other contemporary art movements (such as conceptualism, abstractionism, and postmodernism), thus allowing for a clearer definition of its aesthetic autonomy and distinctive features.

The phenomenological method allowed for the exploration of the viewer's interaction with minimalist artwork as an intersubjective experience, focusing on the perception of space, silence, rhythm, emotional neutrality, and the effect of presence.

Overall, the combination of several methods enabled a thorough investigation of the philosophical and aesthetic essence of minimalism as a style that continues to actively evolve within contemporary art.

Scientific Novelty. The scientific novelty of the study lies in its comprehensive interdisciplinary approach to analyzing the impact of minimalist art in the context of contemporary artistic discourse. The focus of analysis includes not only the history of art but also painting, sculpture, design, architecture, and other creative fields.

Conclusions. Minimalism in contemporary art is not only reflected in form, color, and space but, more importantly, acts as a cultural symbol with far-reaching influence. Minimalism is a complex of formal experimentation, philosophical speculation, and cultural dialogue.

Key words: art, minimalism, installation, artist, visual art, fine arts, cultural representation.

Актуальність дослідження мінімалізму як ключової тенденції та творчого стилю у сфері сучасного мистецтва визначається низкою важливих чинників. У добу постіндустріального суспільства, цифрових технологій і надлишку інформації мінімалізм виступає відповіддю на візуальну перевантаженість, хаос та складність повсякденного життя, він пропонує спрощення, зосередженість і естетику чистоти. Мінімалізм виходить за межі мистецтва й активно інтегрується у дизайн, архітектуру, моду, медіа, цифрове середовище, а також філософські практики усвідомленості. Багато сучасних художників продовжують осмислювати принципи мінімалізму у своїй творчості, переосмислюючи їх у контексті нових технологій, екологічної етики та соціальної взаємодії. Таким чином, дослідження мінімалізму як художньої парадигми дозволяє осмислити фундаментальні зміни в сучасному мистецтві, віднайти нові сенси та окреслити горизонти його подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками мінімалізм, як одна з ключових парадигм сучасного мистецтва, став предметом численних академічних досліджень і публікацій, які охоплюють його формальні, культурні й технологічні аспекти. За даними Miguel de Vaca (2018), Encyclopaedia Britannica (2025) мінімалізм розглядається не як єдина школа, а як сукупність прагматичних художніх позицій, що поділяють індустріальне виробництво, геометричні форми та цілковите виключення референційного вираження. Спрощення форм і раціональна естетика мінімалізму стали стимулом для сучасних графічних рішень й успішних практик у візуальній комунікації, як відповідь на інформаційне перевантаження сучасного життя, з акцентом на простоту та естетику функціоналу. Macarthur, J. (2002) та інші представники західної науки у Architectural Theory Review окреслюють мінімалізм як результат потреби максимальної візуальної ясності, обумовленої стрімкою модернізацією простору. Цей аналіз демонструє, що сучасні підходи до вивчення мінімалізму охоплюють широкий спектр дисциплін та практичних інновацій в мистецтві, дизайні, архітектурі.

Метою даного дослідження є всебічне осмислення феномена мінімалізму як ключової художньої тенденції та стилю в сучасному мистецтві шляхом аналізу його естетичних засад,

історико-культурних витоків, формальних характеристик та впливу на актуальні художні практики. Особливу увагу зосереджено на виявленні специфіки візуальної мови мінімалізму в різних видах мистецтва – живописі, скульптурі, архітектурі, інсталяції – та його значення як форми естетичного висловлювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мінімалістичне мистецтво репрезентує кульмінацію творчих тенденцій у художньому процесі XX століття, витoki яких простежуються з 1913 року – зокрема, розпочинаючи з композиції Казимира Малевича «Чорний квадрат», що стала провісником нової візуальної мови, суперматизму, позбавленої наративності та символічного навантаження. Надалі у 1950–1960-х роках на американській арт-сцені виникла когорта митців, які, сформували естетику мінімалізму. До таких митців належать художники, Дональд Джадд, Сол Левітт, Крейг Кауфман; скульптори: Карл Андре, Тоні Сміт, Ентоні Каро; мистецтво світла – Ден Флавін, Джон МакКракен; живопис, графіка – Еллсворт Келлі, Френк Стелла, Кеннет Ноланд, Ел Хелд і Джек Янгерман. Їхня художня мова ґрунтувалася на простих геометричних формах, серійності, об'єктивності та самоідентичності твору як завершенної структури.

Мінімалісти дотримувалися думки, що мистецький об'єкт має бути самодостатнім і звільненим від зовнішніх смислових нашарувань або емоційних інтерпретацій. Їхні твори характеризуються чіткістю форм, акцентом на матеріальність, просторову організацію та безособову естетику. Значну роль у формуванні цієї парадигми відіграли також представники живопису кольорового поля, зокрема Барнетт Ньюмен (1905–1970) та Ад Рейнхардт (1913–1967), Головною ознакою стилю Барнетт Ньюмена були великі монохромні площини кольору, перерізані вертикальними лініями. Ці лінії несли смислове навантаження, символізуючи розділення та єдність, простір і час. Ньюмен прагнув до створення медитативного досвіду для глядача, виводячи живопис за межі наративу чи фігуративності, де колір і форма взаємодіють із глядачем на екзистенційному рівні.

Пізня творчість Ад Рейнхардта вважається вищою точкою редукції у мистецтві і має безпосередній вплив на розвиток мінімалізму та концептуального мистецтва. Найвідоміша

його серія картин “Black Paintings” створена в 1960-х роках. На перший погляд – це повністю чорні полотна, але при уважному розгляді стає видно субтильні геометричні структури, складені з темних відтінків синього, червоного чи сірого. Ці картини розкриваються лише в процесі тривалого споглядання, створюючи інтенсивний зоровий і філософський досвід.

У вище наведених прикладах особливу увагу в межах мінімалістичного живопису було приділено живопису, що відзначається використанням великих, уніфікованих геометричних форм, чистих кольорових площин і точного контуру на плоскій поверхні. Відмовляючись як від ліричних, так і математично-конструктивних рішень, цей живопис мав на меті усунути особистісну експресію художника, натомість пропонуючи анонімне, об’єктивне моделювання простору як естетичного об’єкта.

Мінімалізм як художній напрямок характеризується прагненням до максимальної редукції формальних елементів. Основний акцент у ньому робиться на використанні обмеженої кількості виразних засобів, зокрема простих геометричних форм, суворой композиційної впорядкованості та відмови від декоративності. Принципова ідея полягає у створенні візуально лаконічного, але концептуально насиченого образу, що досягається завдяки ясності структури та відсутності зайвих деталей.

Яскравою ілюстрацією ще одного виду мінімалізму є серія інсталяцій «Без назви» (Untitled) американського художника Дональда Джадда (1928–1994). У цих роботах автор застосовує повторення ідентичних металевих модулів – зазвичай у формі паралелепіпедів – розміщених у суворому порядку на вертикальній площині або у просторі. Джадд послідовно уникає будь-яких наративних елементів, символики чи суб’єктивного авторського жесту. Використання промислових матеріалів (зокрема алюмінію, сталі, плексигласу) підкреслює об’єктивізовану природу твору, яка існує поза межами емоційного або метафоричного тлумачення. Такі інсталяції функціонують як модулі, апелюючи до глядача через чистоту форми, чіткість об’ємної структури та передбачувану ритмічність розміщення. У деяких випадках колір використовується як додатковий структурний елемент, що підкреслює матеріальність і формальну автономію об’єкта. Роботи Джадда

вважаються одними з найрепрезентативніших зразків мінімалістичної скульптури, оскільки уособлюють головний принцип напряму мінімалізму, тобто звертаються до первісних ознак художньої форми.

**Рис. 1. Серія Дональда Джадда
«Без назви» (Untitled)**

З погляду колористичних рішень надзвичайно показовим прикладом є робота Френка Стелли «Споєднання розуму і смиренності» (The Marriage of Reason and Squalor). Художник свідомо обмежує кольорову палітру до одного – чорного – відтінку, що дозволяє усунути можливі емоційні або символічні конотації, які зазвичай супроводжують колір. Такий підхід підкреслює раціональність і формальну дисципліну як ключові принципи мінімалізму.

У композиції Стелла застосовує точні геометричні лінії та регулярну структуру візерунків, що спрямовані на актуалізацію взаємозв’язків між площиною та лінією як фундаментальних елементів живопису. Відмова від поліхромії та емоційного забарвлення дозволяє сконцентрувати увагу глядача на просторовій організації зображення, а також на візуальному ритмі, створеному повторенням і чергуванням форм.

Такий контроль над кольором і формою є одним із визначальних аспектів естетики мінімалізму, що орієнтується на чистоту вираження та концептуальну лаконічність.

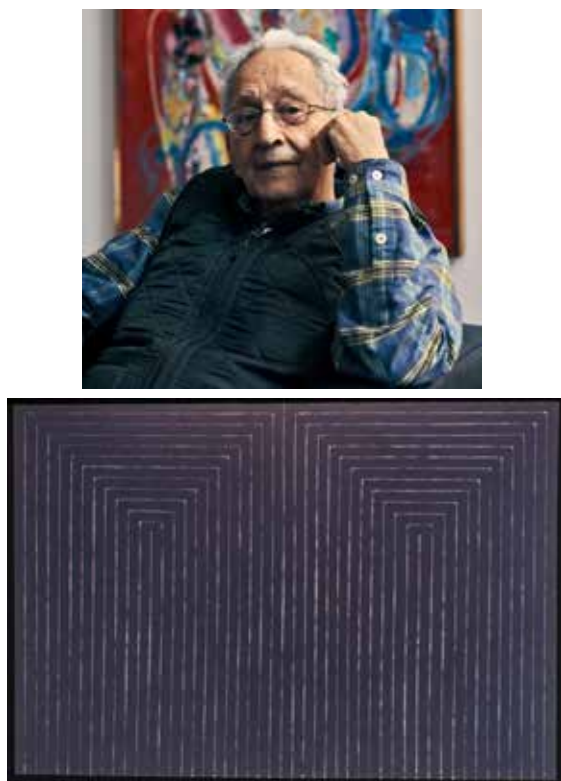

Рис. 2. Френк Стелла
«Споєднання розуму і смиренності»
(The Marriage of Reason and Squalor)

З погляду художнього трактування простору та просторової організації, показовим прикладом є інсталяційне мистецтво Дена Флавіна (1993–1996), більшість його робіт були без назви, проте присвячені знаменитим художникам, критикам чи відомим людям. У своїх творах митець використовує готові індустриальні флуоресцентні лампи як основний художній матеріал. Лінійне розташування джерел світла та їхня взаємодія з архітектурним простором створюють навантажене та цілісне середовище, яке формує не об'єкт, а саме просторову атмосферу. Флавін свідомо відмовляється від традиційних форм скульптурного моделювання, натомість роблячи сам простір носієм художнього змісту. За допомогою світлових проєкцій він порушує класичну опозицію між об'єктом і навколишнім середовищем, перетворюючи інсталяцію на інтегровану просторову подію. Такий підхід є однією з інноваційних реалізацій

мінімалістичної естетики, де простір не лише оточує мистецтво, а стає його активним елементом та змістовною основою.

Рис. 3. Ден Флавін. Мистецтво інсталяції
люмінесцентними лампами

У сфері публічних художніх інсталяцій мінімалізм виявляє три ключові характеристики: художню виразність, функціональність і практичну значущість. У цьому контексті мінімалізм вже не сприймається винятково як естетичне рішення, а стає носієм соціальних смислів. Сучасні мінімалістичні інсталяції в публічному просторі часто відображають цінності урбанізованого життя, екологічну свідомість і стратегічну орієнтацію на сталий розвиток. Вони не лише формують візуально привабливе середовище, а й стимулюють критичне мислення та екологічну рефлексію. Зокрема, акцент на екологічно чистих матеріалах, енергоефективності та взаємодії з природним оточенням робить мінімалістичні інсталяції актуальними.

Показовим прикладом є так звані «Тунелі світла» створені в різних містах. Ці публічні художні інсталяції втілюють принципи мінімалізму як естетичного підходу, інтегрованого в урбаністичне середовище. Так художник Yang Minha (Сеул, Південна Корея) створює світлодіодні тунелі із концентричними рамами,

що доповнені звуковими ефектами. Світло, проходячи крізь скляну структуру, заломлюється, створюючи динамічну гру кольору та тіней, яка змінюється залежно від часу доби, погоди та кута зору. Такий ефект перетворює інсталяцію на перформативний простір, що реагує на середовище й глядача. Ще один світловий проєкт-інсталяція в каньйоні Кійоцу (Японія): відвідувачі проходять через тунель «світла», що формує видовий простір і візуальний ефект хвиль тіней і світла. Крім того, тунелі виконують практичну функцію – це місце для прогулянок та відпочинку пішоходів, що демонструє потенціал інтеграції естетики, утилітарності та соціального змісту в межах мінімалістичної художньої стратегії.

У рамках мінімалістичної парадигми живопис і графіка розвивалися за схожими принципами, водночас кожна з цих дисциплін продукувала власні методологічні й естетичні рішення. Художники відмовляються від багатоколірності й складних фактур, зосереджуючись на «чистих» одноколірних площях (Френк Стелла, Еллсворт Келлі, Кеннет Ноланд). Зазвичай монохромні композиції служать середовищем для розкриття форми та межі полотна, одночасно акцентуючи увагу на матеріалі фарби й структурі полотна. Часто проглядаються геометричні модулі та ритмічне повторення елементів (смуг, концентричних кіл), що в свою чергу, створює візуальну архітектуру композиції. Полотна проєктуються відповідно до просторових умов. У ряді випадків живопис наближається до інсталяції.

Митці-графіки використовують гранично спрощені контури й однорідні плями туші або чорнила (Сол Левітт у серії wall drawings, Джон Маккракен у графічних серіях). Проглядається відсутність штрихування й тонального модулювання, що підкреслює вибір лінії як найменшої одиниці малюнка. Порожній простір задається у задумі як протиставлення лінії і фону і набуває тієї ж ваги, що й нанесена графічна деталь, створюючи баланс і напругу композиції (Дональд Джадд у ранній графіці). Мінімалістична графіка часто апелює до принципу «менше – значить більше»: відсутність інформації стає домінантою. Таким чином, живопис і графіка в мінімалізмі утворюють дві паралельні мови, об'єднані ідеєю суворої редукції (спрощення) та прагненням до

концентрації на фундаментальних елементах візуального мистецтва.

Рис. 4. Картини іспанського художника Гим Тіо Зарралуки (Guim Tió Zarraluki)

Художня практика Гим Тіо Зарралуки (Guim Tió Zarraluki) вирізняється органічним поєднанням мінімалізму та експресіонізму. У своїх живописних творах митець використовує великі площини насичених кольорових блоків з приглушеними сірими тонами, створюючи візуально стриману, проте емоційно насичену атмосферу. Просторові композиції – зокрема пейзажі з лісами та озерами – відзначаються масштабністю й цілісністю, що контрастує з присутністю дрібномасштабних, розмитих фігур персонажів. Цей контраст між глибинним середовищем і фігуративними елементами, активізує екзистенційне сприйняття з боку глядача. Роботи Зарралуки слугують візуальною метафорою внутрішнього пошуку людини в умовах стриманого, структурованого світу, спонукаючи до рефлексії над сутністю життя, простору та індивідуальної присутності в ньому.

У традиційному китайському живописному мистецтві простота розглядається як вияв високих естетичних і духовних якостей – витонченості, чистоти, природності. Одним із яскравих прикладів цього є творчість видатного майстра Ці Байші (1864–1957), чії роботи демонструють характерні риси мінімалізму задовго до його становлення як окремого художнього напрямку у західному мистецтві. У своїх тушевих композиціях Ці Байші широко застосовує принцип «порожнього простору» (кит. 留白 liú bái) як художній засіб. Цей прийом дозволяє не лише врівноважити композицію, а й створити ефект просторової глибини та тиші. Штрихи основних об'єктів (тварин, рослин, побутових сцен)

виконано лаконічно, з навмисним уникненням надмірних деталей. При цьому відсутність фону не сприймається як порожнеча, навпаки – вона спонукає глядача до внутрішнього діалогу з образом. Це дозволяє говорити про існування східної парадигми мінімалізму задовго до його формалізації у західному мистецтві.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, мінімалізм постає не лише як формальна мова, а як глибока концептуальна стратегія, що резонує з духовними, культурними та урбаністичними запитамі сучасності. Його транснаціональний та міждисциплінарний характер робить мінімалізм потужним інструментом сучасного художнього висловлювання,

відкритим для подальших теоретичних та практичних розвідок у галузі візуального мистецтва. Дослідження підтверджує, що мінімалізм не є винятково західним феноменом, а має глибокі паралелі з традиційною східною естетикою. Його філософія знаходить втілення не лише у редукції форми, кольору й матеріалу, а й у концептуальному акценті на просторі, світлі, тиші та присутності. Подальші перспективи дослідження вбачаємо у вивченні взаємодії мінімалізму з іншими медіа – відеоартом, цифровими інсталяціями, VR/AR-технологіями. Такий підхід дозволить виявити нові можливості для трансформації мінімалістичних принципів у динамічному візуальному середовищі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Accumulation: Dramatic LED Light Tunnel by Yang Minha [Електронний ресурс]. URL: https://theinspirationgrid.com/accumulation-dramatic-led-light-tunnel-by-yang-minha/?utm_source=chatgpt.com
2. Chave, A. C. Revaluing minimalism: Patronage, aura, and place. *The Art Bulletin*. 2014. 90 (3), P. 466–486. DOI: <https://doi.org/10.1080/00043079.2008.10786403>
3. Lin, Yan. A Discussion of Minimalism Style in Interior Design. *Proceedings of the 2022 International Conference on Science Education and Art Appreciation (SEAA 2022)*. DOI: 10.2991/978-2-494069-05-3_16
4. Lozano-Hemmer, R. *Voice Tunnel*. [Електронний ресурс]. URL: <https://digitalpug.wordpress.com/2013/07/30/rafael-lozano-hemmers-voice-tunnel/>
5. Macarthur, J. The look of the object: Minimalism in art and architecture, then and now. *Architectural Theory Review*. 2002. 7 (1). P. 137–148. DOI: 10.1080/13264820209478450
6. Miguel de Baca Minimalism. *Routledge Encyclopedia of Modernism*. 2018. DOI: 10.4324/0123456789-REM1897-1
7. Minimalism (Encyclopedia Britannica). Last updated May 28, 2025. *Covers the American roots, geometric simplicity, objectivity, and its response to Abstract Expressionism*. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/art/Minimalism>
8. NYC tunnel transformed into multisensory installation. [Електронний ресурс]. URL: https://www.designboom.com/art/nyc-tunnel-transformed-into-multisensory-installation/?utm_source=chatgpt.com
9. Simon, W. H. Minimalism and the Model Rules. *Social Science Research Network*. (SSRN Working Paper No. 903477). 2006. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.903477>
10. Sorkin, J. Minimalism forever. *Oxford Art Journal*, 41 (3), 2018. P. 435–438. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxartj/kcy023>

REFERENCES:

1. Accumulation: Dramatic LED Light Tunnel by Yang Minha. URL: https://theinspirationgrid.com/accumulation-dramatic-led-light-tunnel-by-yang-minha/?utm_source=chatgpt.com [Seoul, South Korea].
2. Chave, A. C. (2014). Revaluing minimalism: Patronage, aura, and place. *The Art Bulletin*, 90 (3), 466–486. DOI: <https://doi.org/10.1080/00043079.2008.10786403> [England & Wales].
3. Lin, Yan (2022). A Discussion of Minimalism Style in Interior Design. *Proceedings of the 2022 International Conference on Science Education and Art Appreciation (SEAA 2022)*. DOI: 10.2991/978-2-494069-05-3_16; URL: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/seaa-22/125976985> [Chengdu, Sichuan, China].
4. Lozano-Hemmer, R. *Voice Tunnel*. URL: <https://digitalpug.wordpress.com/2013/07/30/rafael-lozano-hemmers-voice-tunnel/>
5. Macarthur, J. (2002). The look of the object: Minimalism in art and architecture, then and now. *Architectural Theory Review*, 7 (1), pp. 137–148. DOI: 10.1080/13264820209478450 [England & Wales].
6. Miguel de Baca (2018) Minimalism. *Routledge Encyclopedia of Modernism*. DOI: 10.4324/0123456789-REM1897-1 [UK].
7. Minimalism (Encyclopedia Britannica). Last updated May 28, 2025. *Covers the American roots, geometric simplicity, objectivity, and its response to Abstract Expressionism*. URL: <https://www.britannica.com/art/Minimalism>

8. NYC tunnel transformed into multisensory installation. URL: https://www.designboom.com/art/nyc-tunnel-transformed-into-multisensory-installation/?utm_source=chatgpt.com
9. Simon, W. H. (2006). Minimalism and the Model Rules. *Social Science Research Network*. (SSRN Working Paper No. 903477). DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.903477>
10. Sorkin, J. (2018). Minimalism forever. *Oxford Art Journal*, 41 (3), 435–438. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxartj/key023>; DOI: 10.1093/oxartj/key023